

ДЕНИС ЄВГЕНІЙОВИЧ ЖЕРЕБЦОВ,*Харківський національний університет внутрішніх справ*

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Досліджено позиції науковців щодо категорії «дисциплінарне стягнення». Проаналізовано національне законодавство, яке закріплює види дисциплінарних стягнень. Надано власне визначення поняття «дисциплінарне стягнення, що застосовується до поліцейського», під яким запропоновано розуміти захід правового покарання поліцейського за порушення ним службової дисципліни з метою стимулювання його ефективної діяльності та виховання в нього свідомого ставлення до якісного виконання службових обов'язків і дотримання службової дисципліни. Обґрунтовано пропозиції та рекомендації з удосконалення переліку видів дисциплінарних стягнень, що застосовуються до поліцейських, та інших положень нормативно-правових актів у відповідній сфері.

Ключові слова: *службова дисципліна, дисциплінарна відповідальність, дисциплінарне стягнення, поліцейський, керівник, догана, зауваження.*

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Сучасний етап реформування національного законодавства, зокрема нормативно-правових актів, які регулюють дисциплінарну відповідальність працівників, потребує врахування наукової думки у сфері відповідного правового регулювання, досвіду застосування норм чинних актів і розроблення нових підходів до правового регулювання суспільних відносин. Найважливішими в цьому процесі мають стати уніфікація норм національного законодавства, застосування однакових термінологічних конструкцій у різних нормативно-правових актах, закріплення чітких і зрозумілих визначень законодавчих понять.

Сьогодні загальні засади дисциплінарної відповідальності працівників передбачені Кодексом законів про працю України. Однак на поліцейських у цьому аспекті поширюється дія Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» від 15 березня 2018 р. № 2337-VIII. Слід нагадати, що до набрання чинності зазначеним Законом, зокрема з 2015 р. до 2018 р., поліцейські підлягали дисциплінарній відповідальності відповідно до Закону України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України» від 22 лютого 2006 р. № 3460-IV. З огляду на зазначене сьогодні актуальним є дослідження поняття та видів дисциплінарних стягнень, що застосовуються до поліцейських, у розрізі загального та спеціального трудового законодавства.

Стан дослідження проблеми

Проблеми правового регулювання дисциплінарних стягнень за часів незалежності Ук-

раїни вивчали такі науковці, як В. С. Венедіктов, В. В. Жернаков, М. І. Іншин, П. Д. Пилипенко, С. М. Прилипко, В. І. Прокопенко, О. І. Процевський, Г. І. Чанишева, В. І. Щербина, О. М. Ярошенко та ін. Проблеми дисциплінарної відповідальності поліцейських були об'єктом досліджень вітчизняних науковців, серед яких: О. М. Бандурка, К. В. Коваленко, Т. В. Колеснік, К. Ю. Мельник, Є. Ю. Подорожній, А. Ю. Подорожній. Разом із тим дослідження поняття і видів дисциплінарних стягнень поліцейських у вітчизняній науці ще не проводилися.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є надання власного визначення поняття «дисциплінарне стягнення, що застосовується до поліцейського», а також пропозицій і рекомендацій з удосконалення переліку видів дисциплінарних стягнень поліцейських та інших положень нормативно-правових актів у відповідній сфері. Для досягнення вказаної мети були виконані такі *завдання*: досліджено позиції науковців щодо категорії «дисциплінарне стягнення»; проаналізовано норми національного законодавства, що закріплюють види дисциплінарних стягнень.

Наукова новизна дослідження

Дістало подальшого розвитку розуміння сутності категорії «дисциплінарне стягнення»; вдосконалено поняття «дисциплінарне стягнення, що застосовується до поліцейського»; вдосконалено систему дисциплінарних стягнень поліцейських; надано власні пропозиції до спеціального законодавства, що

передбачає дисциплінарну відповідальність поліцейських.

Виклад основного матеріалу

Одним із засобів впливу на працівників, які не виконують або несумлінно виконують свої трудові обов'язки, є притягнення їх до дисциплінарної відповідальності. В юридичній літературі дисциплінарна відповідальність пов'язується з накладенням дисциплінарних стягнень на правопорушника. Так, В. І. Никитинський визначав дисциплінарну відповідальність як відповідальність за вчинення дисциплінарного проступку шляхом застосування до винного дисциплінарних стягнень уповноваженими на те представниками адміністрації підприємства, установи, де працює порушник трудової дисципліни [1, с. 45]. К. Ю. Мельник сутність дисциплінарної відповідальності вбачає в тому, що до винного у здійсненні дисциплінарного проступку застосовуються дисциплінарні стягнення, а у встановлених законодавством випадках – заходи дисциплінарного та громадського впливу [2, с. 321].

С. М. Прилипко зосереджує увагу на відмінностях дисциплінарних стягнень, закріплених у законодавстві про працю, та заходів дисциплінарного впливу, які не зафіксовані в законодавстві, але можуть бути закріплені в локальних актах, ухвалених на підприємствах, в установах, організаціях, наприклад у положеннях про преміювання. До заходів дисциплінарного впливу вчений відносить позбавлення працівника премії, переміщення в черзі на одержання квартири, обговорення на зборах трудового колективу тощо [3, с. 350].

Слід звернути увагу, що в актах загальногo трудового законодавства, що поширюється на всіх працівників, відсутнє визначення терміна «дисциплінарне стягнення». Це, зокрема, стосується таких загальних актів у сфері дисципліни праці, як Кодекс законів про працю України і Типові правила внутрішнього трудового розпорядку для робітників та службовців підприємств, установ, організацій, затверджені Постановою Державного комітету СРСР з праці та соціальних питань, погоджених з ВЦРПС, від 20 липня 1984 р. № 213.

Разом із тим слід відзначити, що у спеціальному законодавстві, яке регулює відносини службової дисципліни в органах та підрозділах Національної поліції України, надається відповідне визначення. Так, відповідно до ст. 13 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» дисциплінарне стягнення є засобом підтримання службової дисципліни, що застосовується за

вчинення дисциплінарного проступку з метою виховання поліцейського, який його вчинив, для безумовного дотримання службової дисципліни, а також з метою запобігання вчиненню нових дисциплінарних проступків¹.

Необхідно зазначити, що науковці призначення дисциплінарних стягнень та їх сутність вбачають дещо в іншому. Так, на думку О. Е. Лейста, призначення дисциплінарних стягнень – охорона трудових відносин. Саме специфіка цих відносин зумовлює характер дисциплінарних стягнень. По-перше, стягнення накладаються керівниками трудового процесу, по-друге, специфіка трудових відносин впливає на характер зазначених санкцій. Учений наголошує, що такі заходи, як догана та зауваження, майже не зустрічається в інших галузях права [4, с. 104]. Великий енциклопедичний юридичний словник за редакцією Ю. С. Шемшученка визначає дисциплінарне стягнення як захід правового впливу щодо порушників трудової дисципліни [5, с. 194]. Вікіпедія під дисциплінарним стягненням розуміє покарання за порушення дисципліни, що накладається на: працівника – у зв'язку з порушенням ним трудової дисципліни; військовослужбовця – у зв'язку з порушенням ним військової дисципліни; державного службовця – у зв'язку з порушенням ним службової дисципліни; засудженого – у зв'язку з порушенням режиму утримання².

Виходячи із зазначеного, дисциплінарне стягнення, що застосовується до поліцейського, більш правильно визначати як захід правового покарання поліцейського за порушення ним службової дисципліни з метою стимулювання його ефективної діяльності та виховання в нього свідомого ставлення до якісного виконання службових обов'язків і дотримання службової дисципліни.

У загальному трудовому законодавстві передбачені лише два види дисциплінарних стягнень. Так, відповідно до ч. 1 ст. 147 Кодексу законів про працю України за порушення трудової дисципліни до працівника може бути

¹ Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19> (дата звернення: 18.09.2020).

² Дисциплінарное взыскание // Википедия : свободная энциклопедия. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Дисциплинарное_взыскание (дата звернення: 18.09.2020).

застосовано тільки один з таких заходів стягнення: 1) догана; 2) звільнення¹.

Як вважає Н. М. Хуторян, законодавче обмеження загальної дисциплінарної відповідальності лише двома дисциплінарними стягненнями є недоліком законодавства про працю. На думку вченої, це не дозволяє роботодавцю правильно вибрати одне з дисциплінарних стягнень, яке б відповідало ступеню тяжкості трудового правопорушення, мірі вини, особливостям особи порушника [6, с. 107]. Водночас існує також протилежна точка зору. Так, на думку Г. Угрюмової, в умовах переходу до ринкових відносин роботодавців не буде використовувати безліч дисциплінарних стягнень, тому що він не зацікавлений займатися вихованням працівника, такий обов'язок не покладається на нього законом (ст. 141 КЗпП України). Конституція України, звільняючи громадян від обов'язку працювати та забороняючи примусову працю, не закріплює обов'язок додержуватися трудової дисципліни. Такий обов'язок працівника передбачений лише ст. 139 КЗпП України. Отже, відповідальність за невиконання своїх обов'язків працівник повинен нести не перед державою, а перед роботодавцем. Тому науковець вважає можливим залишення в новому Трудовому кодексі тільки двох заходів стягнення – догани та звільнення з відповідних підстав [7, с. 80].

Слід погодитися з позицією Н. М. Хуторян, адже в умовах, коли роботодавець не може на свій розсуд «вигадувати» дисциплінарні стягнення, він має бути забезпечений законодавством широким спектром засобів дисциплінарного впливу на працівника-порушника.

Національне трудове законодавство передбачає можливість встановлення для окремих категорій працівників й інших дисциплінарних стягнень. Так, відповідно до ч. 2 ст. 147 КЗпП України законодавством, статутами і положеннями про дисципліну можуть бути передбачені для окремих категорій працівників й інші дисциплінарні стягнення².

С. М. Прилипко вказує, що не вважаються дисциплінарними стягненнями:

- повне або часткове позбавлення порушників трудової дисципліни премій, передбачених системою оплати праці, або винагороди за підсумками роботи за рік;

- заходи громадського впливу, стягнення, які були застосовані до працівника за порушення громадського порядку, неправильну поведінку в побуті тощо;

- заходи дисциплінарного або громадського стягнення, які в установленому порядку погашені давністю, зняті або скасовані;

- дисциплінарні стягнення, які не були своєчасно доведені до відома працівника, а оголошені йому тільки разом із постановою, розпорядженням, наказом про звільнення;

- інші заходи впливу, не передбачені законодавством про працю України [3, с. 351].

У Законі України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» закріплено розширений перелік дисциплінарних стягнень для поліцейських. Так, відповідно до ч. 3 ст. 13 Закону видами дисциплінарних стягнень для поліцейських є: 1) зауваження; 2) догана; 3) сувора догана; 4) попередження про неповну службову відповідність; 5) пониження у спеціальному званні на один ступінь; 6) звільнення з посади; 7) звільнення зі служби в поліції. Крім того, для такої категорії поліцейських, як курсанти (слухачі), які проходять навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, крім наведених вище видів дисциплінарних стягнень, застосовується дисциплінарне стягнення у вигляді призначення поза чергою в наряд – до п'яти нарядів³.

Національна поліція України, незважаючи на те, що є центральним органом виконавчої влади, входить до складу іншого центрального органу виконавчої влади – Міністерства внутрішніх справ України. У Міністерстві внутрішніх справ України діє ще один дисциплінарний статут – Закон України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України». З огляду на зазначене видається цікавим проведення порівняльного аналізу видів дисциплінарних стягнень, передбачених у цих нормативно-правових актах.

Так, ст. 12 Закону України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України» передбачає, що за порушення службової дисципліни можуть накладатися такі види дисциплінарних стягнень: 1) усне зауваження; 2) зауваження; 3) догана; 4) сувора догана; 5) попередження про неповну посадову

¹ Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 18.09.2020).

² Там само.

³ Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19> (дата звернення: 18.09.2020).

відповідність; 6) звільнення з посади; 7) пониження у спеціальному званні на один ступінь; 8) звільнення з органів внутрішніх справ¹.

Аналіз норм ст. 13 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» і ст. 12 Закону України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України» свідчить, що, по-перше, перший нормативно-правовий акт не передбачає такого дисциплінарного стягнення, як усне зауваження, по-друге, другий нормативно-правовий акт не передбачає додаткових дисциплінарних стягнень для курсантів.

В юридичній літературі висловлюються різні позиції щодо окремих видів дисциплінарних стягнень. Зокрема, деякі вчені вважають недоцільним застосування такого дисциплінарного стягнення, як зауваження. Так, на думку В. І. Щербини, зауваження взагалі не можна визнавати дисциплінарною санкцією, оскільки сутністю зауваження є нагадування роботодавцем працівникові про його трудові обов'язки та попередження про недопустимість порушень трудової дисципліни. Йдеться про випадки несуттєвих порушень трудової дисципліни, коли дисциплінарні санкції не можуть бути застосовані через відсутність шкідливих наслідків. Тому вчений вважає не виправданим і малоефективним закріплення у проєкті Трудового кодексу України зазначеного стягнення [8, с. 46]

На наш погляд, роботодавець повинен мати в арсеналі максимальний інструментарій з дисциплінарного впливу на працівника, який не виконує або несумлінно виконує свої трудові обов'язки, щоб диференційовано підходити до оцінки кожного окремого дисциплінарного проступку. Оскільки національним законодавством роботодавцю заборонено встановлювати додаткові дисциплінарні стягнення, то саме в законах повинні бути закріплені максимальні переліки дисциплінарних стягнень. Тому вважаємо правильним рішення національного законодавця щодо закріплення зауваження як виду дисциплінарного стягнення для поліцейських. Крім цього, на наш погляд, існує доцільність за незначні порушення службової дисципліни передбачити можливість застосовувати до поліцейських усне зауваження як вид дисциплінарного стягнення. Це сприятиме уніфікації національно-

го законодавства, яке регламентує діяльність органів системи Міністерства внутрішніх справ України.

Можна підтримати національного законодавця, який передбачив додаткові дисциплінарні стягнення для такої категорії поліцейських, як курсанти (слухачі), які проходять навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських. Враховуючи особливості проходження ними служби, одним з елементів якої є несення служби у складі добового наряду, застосування такого дисциплінарного стягнення, як призначення поза чергою в наряд (до п'яти нарядів), є цілком слушним.

Аналіз видів дисциплінарних стягнень, передбачених для поліцейських Законом України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України», свідчить про неоднаковий їх правовий вплив на порушника службової дисципліни. Так, зауваження, догана та сувора догана є нематеріальними засобами дисциплінарного впливу на порушника службової дисципліни, впливаючи переважно на його свідомість й авторитет у підрозділі поліції. Зазначені дисциплінарні стягнення впливають на статус поліцейського, створюючи йому негативну службову характеристику, що перешкоджає його кар'єрному зростанню й отриманню чергових спеціальних звань. Пониження у спеціальному званні на один ступінь та звільнення з посади є більшою мірою матеріальним засобом дисциплінарного впливу на порушника службової дисципліни, впливаючи переважно на його матеріальний стан, оскільки зазначені стягнення безпосередньо пов'язані зі зниженням грошового забезпечення. Крім цього, вони, як і перші, перешкоджають кар'єрному зростанню й отриманню чергових спеціальних звань. Звільнення зі служби в поліції як дисциплінарне стягнення розриває правовий зв'язок поліцейського з органом Національної поліції України та є крайнім і найсуворішим негативним засобом правового впливу на правопорушника.

Статтею 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» визначено повноваження керівників різного рівня щодо застосування дисциплінарних стягнень. Однак, на наш погляд, зроблено це дещо безсистемно. Так, у частинах 2 і 3 ст. 20 Закону чітко зазначено, до кого можуть застосовувати дисциплінарні стягнення Міністр внутрішніх справ України та керівник Національної поліції України. Міністр внутрішніх справ України уповноважений застосовувати дисциплінарні стягнення, визначені Дисциплінарним

¹ Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України : Закон України від 22.02.2006 № 3460-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15> (дата звернення: 18.09.2020).

статутом Національної поліції України, до заступників керівника Національної поліції України та порушувати перед Кабінетом Міністрів України питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника Національної поліції України. Керівник Національної поліції України уповноважений застосовувати дисциплінарні стягнення, передбачені Дисциплінарним статутом Національної поліції України, до всіх поліцейських¹.

У частинах 4 і 5 ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» містяться нечіткі формулювання та відсылки на норми щодо повноважень інших керівників із застосування дисциплінарних стягнень. Так, інші керівники застосовують дисциплінарні стягнення в межах повноважень, визначених керівником Національної поліції України. Повноваження ректорів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, щодо застосування дисциплінарних стягнень до поліцейських, які проходять службу або навчаються в таких закладах, визначаються Міністерством внутрішніх справ України². Стосовно останнього Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25 березня 2019 р. № 209 затверджене Положення про повноваження ректора закладу вищої освіти із специфічними умовами навчання, який здійснює підготовку поліцейських, із застосування заохочень і дисциплінарних стягнень.

Також слід звернути увагу, що ч. 9 ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» для окремих видів дисциплінарних стягнень передбачено суб'єктів їх застосування. Так, застосування дисциплінарного стягнення у вигляді звільнення зі служби в поліції, звільнення з посади, пониження у спеціальному званні на один ступінь здійснюється керівниками, уповноваженими приймати на службу до поліції, призначати на посаду та присвоювати спеціальне звання³. Необхідно відзначити, що це, як правило, одна і та сама особа. Наприклад, начальник Головного управління Національної поліції України в області має право приймати на службу до поліції, призначати на посаду та присвоювати спеціальні звання.

¹ Про Дисциплінарний статут Національної поліції України : Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19> (дата звернення: 18.09.2020).

² Там само.

³ Там само.

Відповідно до ч. 1 ст. 147¹ Кодексу законів про працю України дисциплінарні стягнення застосовуються органом, якому надано право прийняття на роботу (обрання, затвердження та призначення на посаду) окремого працівника⁴. Це означає, що будь-які дисциплінарні стягнення до порушників трудової дисципліни застосовуються цими органами. Вважаємо таку норму більш правильною, ніж норма ч. 9 ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України», оскільки дисциплінарною владою володіє роботодавець в особі його представника, який приймає на роботу або призначає на посаду, тому саме він повинен мати право застосовувати передбачені законом дисциплінарні стягнення до осіб, які здійснили дисциплінарний проступок.

Враховуючи наведене, пропонуємо:

– викласти ч. 1 ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» в такій редакції: «1. Дисциплінарні стягнення застосовуються керівником, якому надано право приймати на службу до поліції (призначати на посаду) окремого поліцейського»;

– виключити частини 4, 5 і 9 зі ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України».

Висновки

Дисциплінарне стягнення, що застосовується до поліцейського, – це захід правового покарання поліцейського за порушення ним службової дисципліни з метою стимулювання його ефективної діяльності та виховання в нього свідомого ставлення до якісного виконання службових обов'язків і дотримання службової дисципліни. Існує доцільність: 1) доповнити ч. 3 ст. 13 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» ще одним дисциплінарним стягненням – усним зауваженням; 2) викласти ч. 1 ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» в такій редакції: «1. Дисциплінарні стягнення застосовуються керівником, якому надано право приймати на службу до поліції (призначати на посаду) окремого поліцейського»; 3) виключити частини 4, 5 і 9 зі ст. 20 Закону України «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України».

⁴ Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 18.09.2020).

Список бібліографічних посилань

1. Никитинский В. И. Ответственность рабочих и служащих за нарушение трудовой дисциплины по советскому трудовому праву : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. М., 1955. 153 с.
2. Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник. Харків : Діса плюс, 2014. 480 с.
3. Трудове право : підручник / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. ; за ред. В. В. Жернакова. Харків : Право, 2012. 496 с.
4. Лейст О. Э. Санкции в советском праве : монография. М. : Гос. изд-во юрид. лит., 1962. 240 с.
5. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Юрид. думка, 2012. 1020 с.
6. Удосконалення трудового законодавства в умовах ринку / відп. ред. Н. М. Хуторян. Київ : Ін Юре, 1999. 177 с.
7. Угрюмова Г. Загальна характеристика дисциплінарної відповідальності і дисциплінарного проступку за українським трудовим правом. *Право України*. 2005. № 5. С. 78–81.
8. Щербина В. І. Дисциплінарні санкції: проблеми ефективності в умовах ринкових відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 10. С. 45–49.

Надійшла до редколегії 21.09.2020

ЖЕРЕБЦОВ Д. Е. ПОНЯТИЕ И ВИДЫ ДИСЦИПЛИНАРНЫХ ВЗЫСКАНИЙ, ПРИМЕНЯЕМЫХ К ПОЛИЦЕЙСКИМ

Исследованы позиции ученых по поводу категории «дисциплинарное взыскание». Проанализировано национальное законодательство, закрепляющее виды дисциплинарных взысканий. Предоставлено собственное определение понятия «дисциплинарное взыскание, применяемое к полицейскому», под которым предложено понимать меру правового наказания полицейского за нарушение им служебной дисциплины с целью стимулирования его эффективной деятельности и воспитания у него сознательного отношения к качественному выполнению служебных обязанностей и соблюдения служебной дисциплины. Обоснованы предложения и рекомендации по усовершенствованию перечня видов дисциплинарных взысканий, применяемых к полицейским, и других положений нормативно-правовых актов в соответствующей сфере.

Ключевые слова: *служебная дисциплина, дисциплинарная ответственность, дисциплинарное взыскание, полицейский, руководитель, выговор, замечание.*

ZHEREBTSOV D. YE. CONCEPTS AND TYPES OF DISCIPLINARY SANCTIONS APPLIED TO POLICE OFFICERS

The positions of scholars in regard to the category of “disciplinary action” have been studied. The national legislation, which stipulates the types of disciplinary sanctions, has been analyzed. The author has provided own definition of the term of “disciplinary sanction applied to a police officer”. This definition has been offered to understand as a measure of legal punishment of a police officer for the violation of official discipline in order to stimulate his effective activity and to educate him in a conscious attitude to the quality of official duties and compliance with official discipline.

The author has substantiated the position, according to which the employer should have the maximum tools for disciplinary influence on the employee in the arsenal, who does not perform at all or performs his duties not in good faith, in order to differentiate the assessment of each individual disciplinary offense. As the national law prohibits the employer from imposing additional disciplinary sanctions, then the laws should constitute the maximum lists of disciplinary sanctions. The author has proved the expediency of providing the possibility to apply verbal warnings as a form of disciplinary action for minor violations of official discipline of police officers. This step will contribute to the unification of national legislation regulating the activities of the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

Suggestions and recommendations for improving the list of the types of disciplinary sanctions applied to police officers and other provisions of regulations in the relevant field have been provided. It has been offered: 1) to supplement Part 3 of the Art. 13 of the Law of Ukraine “On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine” with another disciplinary sanction – a verbal warning; 2) to set out Part 1 of the Art. 20 of the Law of Ukraine “On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine” as follows: “1. Disciplinary sanctions are applied by the chief, who has the right to hire (appoint) a police officer”; 3) to exclude Parts 4, 5 and 9 from the Art. 20 of the Law of Ukraine “On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine”.

Key words: *service discipline, disciplinary responsibility, disciplinary sanction, a police officer, a chief, admonition, verbal warnings.*